

A

1999
111

Paris Papa. Ferenc

Isak házasságja

Cluj, 1703

Unicum

24 fős

Note : H. 166.

Biblioteca Documentara de Stat "Bethlen"
and

21. 466
Abrahám Patriarcha

Fia

I S A

és Bathuel Leánya

R E B E K

Házasságok alkalmatosságával lött

B E S Z E L G E T É S .

Mellyet,

A' Méltóságos Ur Erdélyi Fő Cancellarius
Gróf BETLEN MIKLOS Uram,

és szerelmes Házastársa

Gróf REDEI JULIA Asszony

Méltóságos Háza öröme napjára,

Mellyen

a' Méltóságos Gróf Urfi

216/954

Széki TELEKI SANDOR Uram,

és Méltóságos Gróf Kis Asszony

B E T L E N J U L I A

*Isten rendelése szerint való Házassági öfve-kelesek
véghez vitetni fog, köteles jó indulatból, tisztességes
és oktató mulatságra, Magyar versekben ki-adott, és*

a' meg nevezett Méltóságoknak alázatosan ajánlott

A' Nagy-Enyedi Collegiumból

P. P. F.

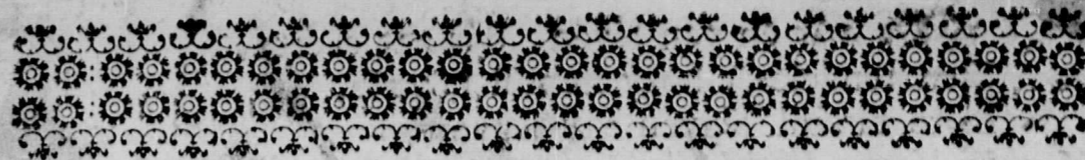
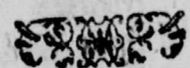
K O L O S V Á R A T T,

Nyomtatta TELEGDI PAP SAMUEL, 1703. Eft.

Példab. XIX: 14.

A Z U R T O L
V A G Y O N A Z É R T E L -
M E S F E L E -
S É G .

ELSŐ BESZÉLGETÉS.

Ábrahám, Eliézer.

Abr.

Mlőltá meg-hala az én édes *Sárám*,
Életem fok baját kivel, míg élt, oltám,
Egy fejemre állott már minden nyavalyám;
Te a' mit segítez *Eliézer* szolgám.

Látok fok rosz példát, fok rút vezekedést,
Sok Fiútól Atya, Anya szenved verést,
Atyafiak közt-is Lörnyü ellenkezést,
Egyik másik elől kapdossa az Ős részt.

Tudod, gyermekimet én meg-oltóztatám,
Többinek rézeket én pénzül ki-adám,
Isákot házamnál örökösnek hagyám,
Tsak egyik-is méltán már nem vethet reám.

Koros ember vagyok, akartam kerülni,
Hogy én javaimon ne perlene senki;
Isák az örökös, a' többi menne-ki:
Nem maradt tudtomra fenn akadály semmi.

Egyaránt nem jutott, nem tehetek róla;
Isák az Isteni ígéretnek fia,
Az ő magvára néz egész Kananéa,
Ő lez én utánam mindenemnek Ura.

Övé minden öreg 's minden apró barmom,
Övé minden szolgám és minden szolgálóm,
Szölök, Lántó-földek, minden majorságom,
Nints más gyermekemnek ezeken hatalom.

Három eztendeje *Sárát* el-temettem,
Száz negyven eztendőt én magam el-értem,
Isák fiam negyvent, ma hólnap életem,
Vártam ériék, házasságát nem kerestem.

De már én vén lévén, ő-is azt elérte,
Isten rendelését hogy szentül kövesse,
Élete társául legyen egy jegyese,
Ki legyen szemének a' gyönyörűsége.

Eliéz. Látok házasuló fok tsúfos példákat,
Mezítelen szájú éretlen ifjakat,
Tizennégy éztendő gyenge leányokat
Özve adnak fokban, és szerzik bajokat.

Igy a' gazda nem tud semmit-is keresni,
Gazdaszony nem ezes a' gondot viselni:
Nem tudnak, egy szóval, semmi jóhoz fogni;
A' kéz hamar el-kél, meg kell szegényedni.

Ezem izom ifjak gazdát meg-kerülik,
Erősen uralják, mindenütt kísérik:
Lopnak rajta, borát és kenyerét költik;
Húsát róla eszik, tsonttyát ebnek vetik.

Más felől az aszszonyt vén szülek kísértik,
Öltöztetik, festik, termetét ditsérik;
E' mellett magokat bizony nem felejtik,
Addig mesterkednek, szemét-is ki-kérik.

A' mi nagyobb oktán, mi lézen a' végek?
Tsak el-metsevéznek idő előtt ezek:
Gondgyát sem viselik, ha lesz, gyermekeknek,
Magok-is gyermekek lévén 's éretlenek.

Dolgot sem talál az ilyen ifjú gazda,
Rá járnak baráti, a' bort addig iszta,
El-közvényesedik, gyengül keze lába,
Bénnaságra fordul régi fok ugrása.

Abr. Hogy meg-házasítsam *Isákot*, fel-töttem;
De kit 's honnan vegyen, elmém hányom-vetem;
Mert ha szemem hányik, bizony igen félttem,
Ne legyen az törül, kiért könyörgöttem.
Nehezen alkuzik egy párnán két Vallás;
Noha némellyeknél, látom, az-is szokás;

De én

De én nem szeretem, lássa mit tsinál más:
Nints szebb, mint a' lelki 's testi meg-alkuvás.

Ezen a' földön nagy Ur emberek vannak,
Kik nekem, úgy látzik, hogy mind jót akarnak;
Az *Hétteus Ephron* engem hív Urának,
Hogy ne adná lányát, ha kérném, fiamnak.

Abimélekkel nagy az esmértségem,
Pichollal-is, tudod, vagyon szövétségem,
Ez mindenik szeret 's igen betsüll engem;
De ő Vallásoktól idegen a' lelkem.

Azonban némellyek leányokat adgyák,
Hogy azzal vejeket hálójokba hajtsák,
Vagy ő szőzágoktól az által meg-fozszák,
Sőt még életét-is gyakran kotzkáztatták.

E' Kananéusok, kik között most élek,
Tudod bálványozó ostoba emberek,
Ők sem tudgyák számát mennyi az Istenek;
Egy Istenem vagyon, vélek nem tserélek.

Az ígértt mag felől ezek nem hallottak,
Környül-metélkedést álmokban sem láttak;
Erről pedig ígéret lött én magomnak,
Tsak ez Isten népe, többi mind átkozttak.

Ha azért *Isákot* itt házasítanám,
Az eget a' földdel majd özve zavarnám,
Istenem frigyéből ötet ki-tagadnám,
Jovára czélozván épen el-rontanám.

Elié. Hát ha az házasság által lelket nyerne,
Mind Ipa, mind Napa, 's Jegyese meg-térne,
Idegen ház-népből Isten népe lenne,
Igy az házasságban *Isák* nem vesztene.

Abr. *Eliézer*, neked egy szóval meg-mondom,
Az egy fiamon én ezt meg nem próbálom,
Bizonytalansággal így nem kotzkáztatom,
Nem jól esmérz engem, ezt meg nem tanulom.

A 3

Több

Több példából mutathatunk ellenkezőt,
Hogy a' melly férjfiú igaz vallásban nőtt
A' feleségéért végre tserélt hűtöt,
A' bálvány mint mételey olly ragadóvá lött.
Illyen fokot tézen a' gonosz társaság,
A' babona 's tsitsó ám tsak ollyan jószág;
Meg-Ézdül, ezt látván, a' tudatlan vaklág;
A' mi nagyobb, hódol a' képzelt tudótság.
Istenem! mi esék az ártatlanfágba,
Eva Anyánk kígyóval addig futtoga,
Hízelkedő erő beléje akada,
Bölsz férjét magával ejté nagy romlásba.
Közlebb, hogy fiamat *Ismaelt* említsem;
Mert hogy ezembe jut, el-véle minden kedvem;
Jó háznál született, környül-meteltettem;
De már ő annyi tűz, mennyi szer emlitem.
Nem annyira vetek reá, mint társára,
Amaz Egyiptomi bálványos leányra,
Kit szerze ő néki az anyja *Hágára*,
Nem annyira teste mint lelke kárára.
Attyának Istenét el-hagyá *Isis*ért,
*Osiris*ért, *Lénát* évö Istenekért,
Vadázok Istenét válastá az URért,
Minthogy ő-is vadáz szerentsét várt azért.
Charan bátyám fia *Lót* ötsém mint jára,
Jambor istenfélő tanult ember vala,
Pogány ázkonnyt véve, onnan két leánya,
Irtózik az ember mit miveltek rajta.
Isáknak én inkább kívánom halálát,
Mint érjem valaha illyen házasságát,
Mekke-is el-küldök, fel-kerefem társát,
Mint sem hogy én lássam lelkének illy kárát.
Lehet a' feleség büszke és vakmerő,
Emberféges embert házábol ki-nézö,

Vagy

Vagy Ura süvegét fejében viselő,
Vagy tsintalanfagra vetemedett meddő.

Az illyen-is nagy baj a' szegény férfinak,
De még-is ollyan nagy láttattya nints annak,
A' felöl az házi dolgok mind folyhatnak,
Mert ezek mind külsők 's orvosolhatóbbak:

De a' ki babonás, pogány, istentelen,
Nem lehet hogy férfi soha nyerjen ebben,
A' lelke miatta örökké ég tűzben,
Áldást sem lát házán, vezni kell mindenben.

Elié. Soha bizony erről így nem gondolkodtam,
Én az házasságot könnyebbnek tartottam;
Most látom, miben áll, hogy tölled hallottam,
Elmém tsekélyfége szélesedett Uram.

Abr. Régi meg-hitt szolgám, leg-hivebb emberem
Eliézer te vagy, ezt veled közlöttem,
Semmit ebben nem tud az egész tselédem;
Értsd-meg hát bővebben, a' mit én fel-töttem:

Isák fiam dolgát azért reád bizom,
Nagyban bírállak-meg, de azt-is jól tudom,
Tudod természetem, benned meg-nyughatom;
Vidd véghez hát hiven, a' mi én szándékom.

Elié. Uram tsak parantsolj, kéle az engedelem,
Tűzön, vizen, életemet sem kéméllem,
Kivánfagod értvén, bizony véghez vízem;
Hízem Istent, lézen segedelme velem.

Abr. Látom, Fejdelmek-is sokszor vannak bajjal,
Betsületet nem vallanak szolgáikkal,
Siető az úttok, nem gondolnak azzal,
Dögön el maradnak *Noé* hollójával.

Többire most majd mind ollyanok a' szolgák;
Nem mi tiszték, tsak a' napokat számlálják,
A' fizetést igen szorosán kívánnyák;
De nem betsületet, tsak a' bért vadázák.

Szem-

Szemben mindenre rá ígérk magokat,
Esküznék hogy ferényen fogják dolgokat;
De mihelt távoznak, felejtik azokat,
Nyereségnek tarttyák meg tsalni Urokat.

Téged pedig régen én másnak esmérlek,
Ez oka hogy házamnál fővé töttelek,
Fiam *Isák* tanításán meg-hittelek,
Most-is minden jót itt általad reménlek.

Te vóltál fiannak második Nemzője,
Tudományban 's erköltsben jó nevelője;
Én rá nem érkeztem, vóltál Attya *Leme*,
Nem-is tölt hijában ifjúi ideje.

Fejdelmek gyermekit látom mint nevelik,
Agár, kantár, pohár tsak, a' mihez *Lokik*;
Testét gyakorolják, elme java múlik,
Idővel életek nem érik, tsak rögzik.

Tudós ember nálók vagyon utálatban,
Nints gyönyörűségek a' bölts irásokban;
Papot látánk, még azt mondgyák tsúfságokban,
Nem lézen *Lerentsénk* ma a' vadálatban.

Bóldog Isten! hát ha Ördögöt látnának,
Talám *Lerentséhez* jobban bizhatnának.
Bezzeg nints efféle *Lájában Isáknak*,
Nem ád ő helyt illy hijába-valóságának.

Te tötted fiamat más jobb elméjüvé,
Kézfitedted igaz Fejdelmi emberré:
Mert tsak elme java embernek az övé;
A' mi azon kül van, az lehet mind másé.

Igyekeztem én-is háládatos lenni
Hü *Lzolgalatodért*, 's többre ferkengetni,
Földi javaidat meg-Laporítani,
És Nemes emberré *Lzolgaságból* tenni:

De még-is magamat adósnak esmértem;
Meg-is bizonyítom, ha még tart életem;

Kivált

Kivált ha most tellyesedik reménségem,
Mellyben-is tsak nálad nyugott-meg a' *Livem*.

Eli. Mondd-meg Uram, ne tartsd elmémet függőbe,
Talám hüfégemről nem estél kétségbe,
Nyugott lehet lelked bizonyoson benne,
Azon híved vagyok, ki vóltam előre.

Abr. üljünk-le hát, mert tovább nem tartóztatlak,
Azon vagyok most-is, képembe valljalak
Mésopotámiába meg-indítsalak,
A' hol Ötsém *Náchor* maradéki laknak.

*Náchor*nak a' fia ott lakik *Bathuel*
A' leányos ember, ő hozzája menny-el,
Egyet azok közzül *Isáknak* jegyezz-el,
Meg-lévén, ne kétsél, veled együtt hozd-el.

Most pedig tedd tomporom alá a' kezed,
És nékem azt esküvésseddel ígérjed,
Hogy itt fenki lyányát fiannak nem vézed,
Sem *Náchor* házához fiamat nem vízed.

Eli. Kettön áll a' vásár, hívom, hát ha nem jö,
Nem én lézek ebben vádlandó, hanem ő;
Ebben az én fejem felette igen fő,
Egy gondolatomból a' másík nőtön-nő.

Abr. El-jö, én úgy hízem, mihelyen meg-érti,
Hogy nem idegene a' ki társúl kéri,
Söt atyafi gyermek, és tsak harmad ízi,
Magától-is közinkbe fog kíváncozni.

Hogyha pedig mások éliből ki-vernék,
És hozzánk el-jöni tsak nem ígérkeznék,
Soha *Isák* oda nem megyen hogy lakjék,
Arról a' jó leány tsak úgy gondolkozzék.

Isten ki ki-hozott a' *Taré* házából
Született földemből, neve *Lerint Urból*
Káldéának bálványozó városából,
E' földet rendelte énnékem hazámúl.

B

En után-

Én utánam pedig én maradékonak,
Az én ágyékomból hármazott fiamnak,
Mi vagyok én hogy ellene álljak annak?
Ez helye az Istentől ígért áldásnak.

Eli. Meg-esküszöm én-is már a' Teremtőre,
Isákot nem viszem *Siria* földébe,
És *Kananéusok* leányát hogy vegye
Tellyes tehetséggel ellent tartok benne.

Hanem felesége *Isáknak* az lézen
A' kit Isten mutat *Náchor* nemzetében,
Én minden örömmel igyekezem ebben,
Ez a' hitnek feje, Isten úgy fegéljen.

Abr. Nints már egyéb hátra, útra kézzülj-el,
Végy *szolgákat* melléd egynéhány tevékkel,
Az útra valókat 's ajándékot rakd el,
Az után indulj-meg az Isten hírével.

Eli. Ugy de, a' mi nagyobb, azt el-felejtetem,
Isák akarattját még én nem érttettem;
Mert ha e' jó dolgot én így véghez viszem,
'S oztán benne hagynak, meg esik énnékem.

Abr. A' miket felegetél, attól nem kell félni;
A' mit én akarok, néki fog tetézni;
Csak kézzülj, indulj-meg, én dolgom a' többi:
Legyenek vezérid az Isten Angyali!

MÁSODIK BESZÉLGETÉS.

Abrahám.

A' Gazdának felette nagy boldogsága,
Ha akad hiteles és ferény szolgára;
Másképen dolgának nintsen szaporája,
Mindenütt nem lehet maga zeme 's lába.

Eliézerben jó szolgai jeleket
Hűséget, hallgatást, és nagy ferénységet,
E' mellett pediglen *szelid* emberséget
Látok istenfelő szép jámbor életet.

Illendő

Illendő keménysége-is vagyon néki,
A' szó-fogadatlant hamar meg-is veri,
Kivel mint kell bánni, ezesen meg-nézi,
Boszúját helytelen senkin ő nem üzi.

Nem rézeges, nem kell sem kártya sem koczka;
Mert némelly szolgának nintsen egyéb dolga,
Ki nem esik soha kezéből a' pipa,
Mint a' Györi kapu olly füstös a' szája.

Sok, kit *Ura* dolga ágyból fel nem venne,
Kupa borért mély-földekig el-kísérne;
Söt étlen-is *Udvarban* inkább henyélne,
Mint jó fizetésért dolgos házhoz menne.

Eliézernek én nem hallottam szitkát,
Sem rút esküvését, sem irtózó átkát;
Más, szeretéből-is csak szórja az attát,
Esküvés nélkül nem szólja három szavát.

Mind ezekből méltó reménséget vettem,
Betsületemre jár a' hová küldöttem;
Azért alázatos könyörgéssel kérem,
Hozza-meg javunkra az én jó Istenem.

Már a' dolgot *Isáknak*-is meg-jelentem;
Mert még ő nem tudgya hová 's mint küldöttem;
De ha én a' dolgot elméjébe téztem,
Mint jó szelid fiú kézen enged nekem.

HARMADIK BESZÉLGETÉS.

Abrahám, Isák.

Abr. **F**lam azt a' napot én régen kívántam,
Isten meg-mutatván, hogy én azt tudhassam
Ki lézen ki által *Ipának* hívassam,
'S kibén a' meg-ígért nemzetemet lássam.

Menyem nem leányom, azt szokták mondani,
Tudok fok példákból én attól tartani;
Mert a' leány szokott sokszor álnok lenni,
A' mi benne lappang azután kél az ki.

B 2

Utánnam rólad szól Isten ígéreti,
Minden atyádfia ebből rekedett-ki,
Tiéd Kananéa, nem vezen részt fenki,
Rajtad kívül nints fenkinek ahoz közü.
Régen vagyon nékem akaratom erre,
Hogy keresnék élted társa a' ki lenne,
Ollyat kibén mind én meg-nyughatnám, mind te,
Egy bajból pedig nagyobbba ne ejtene.

Most azért jó fiam vedd reá magadat,
Hogy így szaporítsa-meg Isten magodat,
Míg meg-halok hadd láthassam áldásodat,
Kezd el, tanátsomból új gazdaságodat.

Isák. Édes Atyám, de hogy-hogy tselekedhessem,
Nints négy éztendeje mióta kesergem
Sára édes anyám távozását tőlem;
Hogy kell siralomról illy öröme lépnem?

Ábr. Illik az embernek kedvesét siratni;
De a' rendi felett ezt sem javalhatni,
Kivált kinek arról vagyon erős hiti,
Hogy a' mi halottink fel fognak támadni.

Ne kövessük itt a' Kananéusokat,
Kik tovább nem vízik vigasztalásokat;
Hanem csak a' sírban temetik azokat,
Halálon túl nem láttyák semmi javokat.

Isák. Édes Atyám, hát ha még nem-is ideje;
De az ám hadd légyen; akadozok ebbe,
Hol találnék, kinek velem mind erköltse,
Mind pedig Vallása lépen meg-egyezne.

Mert én, noha erről még nem gondolkoztam,
Akaratod alá akaratom adtam,
Ollyan fiad lenni mindenkor kívántam,
Hogy méltán fenkitől ne vádoltathassam.

Ábr. Jól tseleked fiam, úgy áld-meg az Isten;
Mert nem lehet kétség én szívetemben,

Eliézer

Eliézer várom, légy jó remétségben;
Lás minden dolgodhoz míg el-jő, ferényen.

Isák. *Eliézer* hol van, még azt-is nem tudom,
A' becédeidből hanemha gyanítom,
Minden dolgom aránt rád vetettem gondom,
Jó munkádnak végét jó fiú el-várom.

Ábr. Én ötöt el-küldtem atyámfiához,
Épen Sáriába a' *Náchor* házához;
Ha titentől vagyon, onnan egy Leányt hoz,
El-tökéltet szándék, elmém már nem haboz.

Isák. Tsudálok vala becéded mire mégyen,
Holott soha erről nem-is szóltál ingyen;
Igy értvén a' dolgot reá hajlok könnyen,
Isten, és jó atyám akarattya légyen.

De hát ha el nem jő, hazáját nem hadgya,
Haza fűsti jobban tetzik, mint más lángja;
Noha meg-kell lenni, ha Isten akarja,
Mindeneknek szívet a' ki hajtogattya.

Ábr. Bizom én-is, hogy ezt Isten véghez vízi;
Mert ő kezdette ezt én elmémbe nyomni,
Nem most kezdettem én az Istenhez szólni
Békével el-hozzák ő erős Angyali.

Isák. Légyen mindenkben Isten akarattya:
Pénn, jószág, és egyéb Atyák adománya;
De a' jó feleség, csak az Isten dolga,
Sem tanáts, sem erő nem használ itt soha.

NEGYEDIK BESZÉLGETÉS.

Eliézer.

ÉN útamat eddig meg-áldotta Isten;
É De már mindenfelé szemlélgetvén irten,
Látom hegy, völgy, mező, viz, ember és minden
Ez mező országban nékem eszméletlen.

B 3

Ugy

Ugy gondolom Charan ez város előttem,
Hol *Bathuel* lakik, kihez én küldtettem;
De nem látok embert kitől meg-kérdhefsem,
Melly útfán vagy háznál *Bathuel*t keressem.

Nagy dolog pediglen a' mi rám van bizva,
Hozzá ahoz nem foghatok tsak kardéba,
Mit tsináljak ez nagy bizontalanságba?
Nintsen egy esméröm, ki tanátsot adna:

Azt tseleksem, a' mit szoktanak követni,
Kik valamelly tengert akarnak keresni,
Folyó-viz után kell azoknak eredni,
Mellyet tudnak azon tengerbe szakadni.

Látok távol kútat, a' hová fietnek
E' városból viz meríteni mindenek,
Kivált immár mostan hogy estvére kelnek,
Látom szorgosok-is a' merítő vedrek.

Itt-is hozzád folyamodom én Istenem,
Ez fereg Leány közt jelentsd-meg énnékem
Az *Isák* számára kihez légyen kedvem;
Tanáts nélkül vagyok, Uram taníts engem.

Senki nem vallotta kárát könyörgésnek,
Tsak rólam-is példát vehetnek mindenek,
Nem vólt házna fokszor fok veritékemnek,
Egyedül Isten vólt ereje erőmnek.

Szánd-meg az én Uram *Ábrahám* vénségét,
Otthon én utánnam fok epekedését,
Téged Istent kereső fok könyörgését,
Hozzá jó-kedvednek add-ki itten jelét.

E' légyen pediglen szereteted jele:
Sok leányzók gyűlnek most kúthoz feregbe,
Hogy vizet merítsen kiki ő vedrébe,
Én közel meg-állok a' kút ellenébe:

A' melly leányzótól pedig vizet kérek,
És az mind énnékem mind a' tevéimnek

Vizet

Vizet ad és merít, míg meg-elégednek,
Légyen az jegyese Uram gyermekének.

Mert tsak hijába itt én tudakozásom,
Idegen lévén, lez az én szóm tsak álom;
Azért én egyedül te hozzád folyamom,
Segéld tanátsoddal az én gondolatom.

ÖTÖDIK BESZÉLGETÉS.

Rebeka, Eliézer, Duma Eliézer inafsa.

Reb. MAjd estve lez, hamar ki-futok a' kútra,
Az alatt pediglen te *Paradaliska*
A' vatsorát készítsd, minden légyen tiszta;
Mert a' te étkedben gyakran esik hiba.

Én mihelyt a' házból dolgomra ki-lépek,
Annak én rend szerint ezt a' háznát vezem,
Vagy a' fazék oldalához ragad étkem,
Vagy tóval a' leve, benne nem ehetem.

Meg-lásd szépen süljön az a' borjú-czímer,
Még most a' veséje majd hamuba hever;
Én tsudálok, hogy ő mindjárt szunnyadni mer,
A' kit a' vas-kalán annyiszor verten-ver.

Most jól van a' paré, meg-ne kozmásúljon;
A' répának nem árt, vedd-ki, tsak úgy álljon,
Szép kövér berbétsnek a' fegyivel vagyon:
Hamu alatt a' pogátsa meg-ne azzon.

Én oda nem késem, mindjárt itthon termek,
Meg látom mit mivelz, bizony számot vézek,
Én mindenben és mindenütt nem lehetek,
Te vagy rosz, miattad én-is ott szenvedek.

De mit látok, ezek mitsoda emberek?
Idegen orzági az ő öltözetek:
A' mint hallom, nem egyez velünk a' nyelvek;
A' kút mellett vannak, oda hogy-hogy mennek?

No én ez idegeneket addig nézem,
Majd magamat a' vederrel itt felejttem;

Völ-

Ugy gondolom Charan ez város előtttem,
Hol *Bathuel* lakik, kihez én küldtettem;
De nem látok embert kitől meg-kérdhefsem,
Melly útján vagy háznál *Bathuel* keressém.

Nagy dolog pediglen a' mi rám van bizva,
Hozzá ahoz nem foghatok tsak kardéba,
Mit tsináljak ez nagy bizontalanságba?
Nintsen egy esméröm, ki tanátsot adna:

Azt tselekfzem, a' mit foktanak követni,
Kik valamelly tengert akarnak keresni,
Folyó-viz után kell azoknak eredni,
Mellyet tudnak azon tengerbe szakadni.

Látok távol kútat, a' hová fietnek
E' városból viz meríteni mindenek,
Kivált immár mostan hogy estvére kelnek,
Látom *Éorgosok*-is a' merítő vedrek.

Itt-is hozzád folyamodom én Istenem,
Ez sereg Leány közt jelentsd-meg énnékem
Az *Isák* fámára kihez légyen kedvem;
Tanáts nélkül vagyok, Uram taníts engem.

Senki nem vallotta kárát könnyörgésnek,
Tsak rólam-is példát vehetnek mindenek,
Nem vólt házna sokszor fok veritékemnek,
Egyedül Isten vólt ereje erőmnek.

Szánd-meg az én Uram *Ábrahám* vénségét,
Otthon én utánnam fok epekedését,
Téged Istent kereső fok könnyörgését,
Hozzá jó-kedvednek add-ki itten jelét.

E' légyen pediglen szereteted jele:
Sok leányzók gyűlnek most kúthoz seregbe,
Hogy vizet merítsen kiki ő vedrébe,
Én közel meg-állok a' kút ellenébe:

A' melly leányzótól pedig vizet kérek,
És az mind énnékem mind a' tevémnek

Vizet

Vizet ád és merít, míg meg-elégednek,
Légyen az jegyese Uram gyermekének.

Mert tsak hijába itt én tudakozásom,
Idegen lévén, lez az én *Éóm* tsak álom;
Azért én egyedül te hozzád folyamom,
Segéld tanátsoddal az én gondolatom.

ÖTÖDIK BESZÉLGETÉS.

Rebeka, Eliézer, Duma Eliézer inafsa.

Reb. MAjd estve lez, hamar ki-futok a' kútra,
Az alatt pediglen te *Paradaliska*
A' vatsorát kézfítsd, minden légyen tizta;
Mert a' te étkedben gyakran esik hiba.

Én mihelyt a' házból dolgomra ki-lépem,
Annak én rend szerint ezt a' háznát vézsem,
Vagy a' fazék oldalához ragad étkem,
Vagy tóval a' leve, benne nem ehetem.

Meg-lásd *Éépen* süljön az a' borjú-czímer,
Még most a' veséje majd hamuba hever;
Én tsudáлом, hogy ő mindjárt *Éunnyadni* mer,
A' kit a' vas-kalán annyifor verten-ver.

Most jól van a' paré, meg-ne kozmásúljon;
A' répának nem árt, vedd-ki, tsak úgy álljon,
Szép kövér berbétsnek a' *Éegyivel* vagyon:
Hamu alatt a' pogátsa meg-ne azzon.

Én oda nem késem, mindjárt itthon termek,
Meg látom mit mivelz, bizony *Éámot* vézsek,
Én mindenben és mindenütt nem lehetek,
Te vagy roz, miattad én-is ott *Éenvedek*.

De mit látok, ezek mitsoda emberek?
Idegen orzági az ő öltözetek:
A' mint hallom, nem egyez velünk a' nyelvek;
A' kút mellett vannak, oda hogy-hogy mennyek?

No én ez idegeneket addig nézem,
Majd magamat a' vederrel itt felejttem;

Vól-

Vólna pedig otthon elég dolgom nékem,
Az én jó szolgáлом tudom mint főz ennem.
Dum. Bezzeg leány ám ez! mondom Uram én-is,
Szép természetü, fejtér, piros orcája-is,
Természeti pedig a' léne, nem hamis
A' mint észre vézem, nem léinte gyermek-is.
De mint illik fejtér kezében a' veder:
Bezzeg a' leány itt, mint nálunk, nem hever:
Az öve arannyal léött lééles heveder:
Jó erős, né mennyi vizet hoz fel egylézer.

Hogy nem vigyázlé Uram, mitsoda természet ez?
A' mi leányink tsak merő majmok ehez;
Nézd-meg valójába, léemednek ne kedvezz,
Ne keress mást, tsak ezt vehetnéd kezédhez.
Elié. Hamarébb léemedbe akadt néked *Duma*,
Én a' sok leány közt meg nem láttam volna;
Ur Isten jelentsd ki, talám léintén ö a'
Kiert könyörgöttem ez hozzás útamba.
Fogd e' tevéd *Duma*, bizony meg-éólitom,
Majd hozzája mégyek, mert fiet úgy látom;
E' városban ki leánya, ki-tanúloom,
A' több beféedemet hozzá, ahoz léabom,
Egészséggel ez helynek tisztos leánya!

Reb. Békefééség néked-is más földnek férjfia!

Elié. Egy léót léólok, addig ne léány mulatnia,
Vedredből hadd igyam, mert el-éomjúztam ma.

Reb. Fogjad Uram, igyál, ne élj fok kéréssel,
Tisztán merítettem, igyál a' mennyi kell;
Söt a' tevéknek-is egynéhány vederrel
Merítek, ha tetlék, nem fáradok ezzel.

Hozzátok közelebb léolgák a' tevéket,
Meg-töltöm ez válút, igyanak eleget;
Hízem nem veéléük itt mi pénzen a' vizet;
Meleg van, enyhítsék el-epett béleket.

Elié. Ból-

Elié. Bóldog Isten, hízem jól tanúltt leány ez!
Külső belső léépség ebben mint meg-egygyez;
A' mit pedig inkább lélkem itt meg-jegyyez,
A' kit én keresek, bizony az lehet ez.

Mikor illy dologban vagyon elő-mentek,
Némellyek közönik azt a' léerentsének,
Némellyek a' magok serény elméjének;
Én tartom az Isten gondvifelésének.

De ímé léinte el-végzi a' viz merést,
Felém jó ide, hozzám érkezik mentést,
Meg ajándékozom, úgy télek más kérdést,
El-kezdem itt előre az esmérkedést.

Reb. Látván idegenben nagy emberségedet
Hozzám egy leányhoz erefékedésedet,
Megítatám vizzel a' léomjú tevéket;
Nintsen-é mit kívánný édes Uram többet?

Elié. Nintsen, mert még ez-is felette fok vala,
Mire emberséged téged le-botsáta;
Nem lehetek én-is olly háládatlan ma,
Hogy nálad ne légyen kedvem ajándéka.

E' léép arany-függöt tölem azért fogd-el,
Jó emlekezetre homlokodra tedd-fel:
Kezedet-is adgyad, hadd ékesítsem-fel
Ez Ofirból hozott két arany-pereczcel.

Reb. Egy kevés kút vizért fok ennyi ajándék;
Jó Uram, mit gondollé? ugyan meg-posdúlék:
Más ékességekhez léoktattak atyámék,
Gyermekeket virtussal fényesítették.

Elié. Ki neve atyádnak, ha léabad kérdeni?

Reb. *Bathuel*, ha fogtad valaha hallani.

Elié. De mellyik *Bathuel*? hadd tanúlhasfám-ki.

Reb. *Náchor* édes fia, kit *Milcha* léült néki.

Elié. Mit hallok! melly közel járunk mi egymáshoz;
Közéltett Isten az én jó czéloomhoz:

C

Harmad

Harmad ized vagyon néked az Isákhoz
Ábrahámnak az én Uramnak fiához.

Reb. Uram mitsoda Ábrahámot emlegetsz?
Náchor bátyát talám? ha úgy van, közelgetsz
Az esmeretséghez, 's kedves vendég lehetsz,
Jöjj atyám házához, ma tovább nem mehetsz.
Jó állásod lézen nálunk mind magadnak,
Szalma, abrak elég a' fáradt marháknak;
Szüléim, mint Isten Angyalát, úgy látnak,
Mert hírét-is ritkán halljuk Ábrahámnak.
Én el-mégyek elől, jó hírt vízek haza,
Igy én-is ditsekedem ajándékozdba;
Az atyám házának lézen öröme ma,
Ne kétsél meg-állni, mert a' Nap le-hajla.

HATODIK BESZÉLGETÉS.

Eliézer.

EZ útban Istenem be meg-bóldogítál:
Fáratságom sem érzem, úgy meg-nyugotál,
Hogy illy kevés munkával sembe juttatál,
Örök tanátsodban kit nekünk gondoltál.

Nagy ember gyermeke, még pedig atyafi;
A' dolog kezéből, úgy látom, nem fir-ki;
Ezzel, emberséggel folynak a' bezzédi;
Kényesnek, kevélynek nem mondhattya senki.

Nem olyanok a' Kananéabéliek,
Kik kitsínységektől kényeztetve nőnek,
Kenődnek, fenődnek, és téjben ferednek,
Minden gondgyok csak hogy börökkel tessenek.

Tánczosok, kártyázók; de nem kell a' gufaly,
Minden fonásokból nem telnék egy ing-ally;
Metkez véle? csak azt nyered hogy fégyent vally,
Meg-izzad gondoktól miatta a' fő-ally.

Ez nem festett, igaz természeti léne.

Kemény

Kemény tömött teste, 's meg-van az ereje,
Czikornya nélkül-is ékes a' termete,
Isák akar-holott elő-állhat véle.

Tudom jól, hogy eddig hírt adott felölem;
Várazokozom, talám attyától jó hírem
Hova szálljak, tevéimet hova kössöm,
Hivatlan nem illik bé-lemtelenkednem.

HETEDIK BESZÉLGETÉS.

Lábán, Rebeka, Eliézer, Duma.

Láb. Édes húgom, vallyon nem álmot bezzélsz-é?
Ábrahám szolgáját hát ugyan láttad-é?
Ez függő 's perczek töle jöttek-é?
Tsudáljam, örüljem, nem tudom, 's higye-é?

Reb. Édes Bátyám, abban semmi kétség nintsen;
Eddig sem értél-meg engemet semmiben;
Nékem-is nem kitsíny tsudám vala ezen,
Egy víz meritéssel mit mutatott Isten.

Láb. No hát itt nem késem, eleibe mégyek,
Ez kivánt vendégnek vezetője lézek;
Addig Húgom mindenek kézen legyenek,
Vatsora ideje van egészségesnek.

Elié. Siet erre felénk egy ember valóba,
Tsuda, ha nem az iménti leány dolga.

Láb. Egészséggel mezzünnen jött atyámfia,
Jöjj-bé mindenestől a' mi hajlékunkba.

Elié. Békefény néked-is; de illy szeretettel,
Hogy hívél engem, kit nem esmérél tellyefséggel?
Én ugyan meg-álllok nálad nagy jó lével,
Látom téged hozzám Isten készített-el.

Láb. Ábrahám embere vagy, a' mint hallottuk,
És szép jeleit-is a' Húgomnál láttuk;
Ábrahámot nagy atyánkfiának tarttyuk,
Hogy felöle töled halljunk, alig várjuk.

C 2

Eli. Lé-

Elié. Légyen hála az *Ábrahám* Istenének,
Ki ujjal mutattya a' mit én keresek,
Házatokhoz én örömeft bé-kísérlek,
Jelen-lételemmel hogyha kedvet lelek.

Láb. Mint atyánkfiait olly kedvesen látunk:
Kézüljetek szolgák, itt ne mulatozzunk;
Hogy elébb nem tudtuk, azt légyenljük magunk,
Étellel itallal nyugodalmat adunk.

Mosódásra vizet adunk lábatoknak,
E' szokása nálunk az úton-járóknak;
Szalma 's árpa elég lézen a' marháknak;
Nem lez helye, úgy tselekfem, a' panasznak.

Dum. Ez útban tsak fájtot 's száraz füget rágtam,
Az úti tömlökből poshatt vizet ittam,
Sok ideje már hogy főtt étket nem láttam,
A' bornak e' puztán hírét sem hallottam.

Ma bizony hasamnak el-vetem panaszát,
Ha meg-találhatom Charanban a' konyhát,
Vagy négy ejtelesnek meg-ízom a' borát,
A' gazda tegye-el bátor a' pohárát.

NYOLCZADIK BESZÉLGETÉS.

Bathuel, Moka Bathuel felesége.

Bath. ENnének már Gazdaközony, kéz-é a' vatsora?
Tudod még az inént meg-mondottam vala:
Lábán sem jö, az új vendégünk-is oda;
El-poshad az étek, rozzúl ehetünk ma.

Mok. Az étek bizony kéz; de ök-is mulatnak,
Míg éalmát 's abrakot marhájoknak adnak;
Azonban magok-is a' zennytől mosódnak,
Ez az első gondgyok az úton-járóknak.

Bath. Már el-várom; de te mit gondolz felöle,
Mi okon jöhetett e' szolga illy mezzé?
Félek, hogy hirtelen örülünk nékie;
Nem lehet-é valami tsalárdtság benne?

Mok.

Mok. Nem illik itt talám gyanúsoknak lennünk,
A' mint *Rebeka*-is szól felöle nekünk,
Ajándékkal vásárolja hogy zerefsük,
És hogy atyánkfia embere el-hidgyük.

Bath. Én pedig azt mondom, nem kell könnyen hinni,
Könnyen hívést ember meg-is szokta bánni,
Vannak embereknek ezer mesterségi,
A' más Országokat hogy tanulhassák-ki.
Hát ha ő még jól meg-lopta *Ábrahámot*,
Ide hozta a' töle lopott marhákot,
'S itt a' leányunknak abból gazdálkodott,
Hogy útat vezessen, véle okoskodott.

Mok. Mindent ki tanuljunk majd a' beszédéből,
Meg-esmérhettyük maga viseléséből,
Gonoság embernek ki-tetzik szeméből.
De érkeznek. Most ne szöljünk többet erről.

Bath. Jönek? Noza hát aztalhoz készüljenek,
Légyen mindjárt kézen aztalon az étek,
Vigyázz, a' fel-adásban ne légyen vétek,
Idegenek előtt jó rendet tegyetek.

KILENCZEDIK BESZÉLGETÉS.

Eliézer, Lábán, Bathuel, Moka, Rebeka.

Eli. LE-mostuk már rólunk hozzás útunk porát,
Tevéink pajtában ezik a' jó árpát;
Már ideje, közöntsük az öreg Gazdát,
*Bathuel*t, *Ábrahám* Öttse *Náchor* fiát.

Láb. Első dolgom az vólt, hogy meg-szállítsalak;
Már, hogy az Atyámmal szembe juttassalak;
Mert régen már, hogy utánunk várakoznak,
Nálad nélkül vatsorálni nem akarnak.

De lám mind ketten, az Atyám és az Anyám
Szintén az ajtóban állnak, a' mint látám,

C 3

Mi-

Miket fog tőled kérdezni alig várnám,
 És egyéb szép beszédeit hogy hallhatnám.
Elié. Bathuel, Uramnak Ábrahámnak öttse,
 Kit Milcha Náchornak házas-társa Züle,
 Koros időben-is hogy illy egészségbe
 Házadnál láthatlak, örülök Istenbe.
Bath. Él te-is sokáig Ábrahám Zolgája,
 Tisztelendő ember, mint jeled mucattya,
 Hogy benned Uradat Isten látnom adta,
 Az én vénségemet ugyan meg-újítottya.
 Mit kérdgyek elsöben, magam-is nem tudom;
 De a' tudakozást továbbadra hagyom:
 Mennyünk-bé. Az étket hozzák mondon-mondom,
 Étel közben veled mind lehet nekem Zóm.
 Mosdgyál kedves vendég és ülj ide mellém;
 Ha lehetne, lelkedet lelkembe venném,
 Magad viselését én úgy meg-Zeretém,
 Mihelyt leg-elözör Zemem reád vetém.
Elié. Él az Isten, addig sem ezem sem izom,
 Míg véghez nem vízem veled való dolgom;
 Idejét haladta a' vatsora tudom;
 De nekem ételnél nagyobbra van gondom.
 Én az Ábrahámnak fő Zolgája vagyok,
 Kinek híre neve 's gazdagsági nagyok,
 Ezt betsüllik igen a' Kananéusok,
 És a' környékbéli fok apró Királyok.
 Kanaan földében senki nem ér véle;
 Ökre, juha, Záma nélkül a' ketskéje,
 Seregekkel a' fok Zámára 's tevéje;
 Arannyal, ezüfstel tele a' Zekrénye.
 Ezek mellett pedig tart feles Zolgákat,
 A' ház Zükségére Zámos Zolgálókat;
 Tsak maga Zolgaival öt Királyokat
 Meg-vert egyZer, 's el-ZéleZtette hadokat.

Ennek

Ennek a' Sárától Zületék egy fia
 Száz eZtendös korban, mikor nem-is várta;
 Ezt bizonyos okért Isáknak hivatta,
 Ez negyven eZtendös az atya házába.
 Már meg-öregedvén, tsak várja halálát,
 Mellyre nézve el-rendelte egész Házát,
 Mellyen örökösnek vallotta Isákját,
 Senki nem tarthattya más ahoz a' jussát.
 Szándéka immár ez, hogy meg-házásítsa,
 Hogy még Zemeivel a' Menyét meg-lássa;
 De lelke idegen, hogy örökös fia
 Házasúljon akar kihez Kanaanba.
 Mellyre nézve hittel meg-eskütött engem,
 Hogy ebben mutatnám Zolgai hüfégem,
 Hogy ö Nemzetségét meZke fel-keressem,
 Isák feleségét azok közzül vegyem.
 Mikor én azt vetném: Ha el nem fog jöni,
 MeZke atya házát nem akarván hagyni;
 Ö azt mondá, reménsége vagon néki,
 E' dolog jó végét Istentől kell várni.
 Illik azért nem mindent el-követnem,
 Munkámat nem Zánom, hogy meg-álljam hitem;
 De ha én ezt így-is véghez nem vihetem,
 Leány velem nem jö, fel-Zabadúl hitem.
Bath. Eppen meg-újítál rendes beszédiddel,
 Tanátsos Uradnak bölts rendelésivel;
 Addig tartaf Zóval, már az étel sem kell,
 Tovább mire mentél nem bánom végezd-el.
Elié. Uram után Istent követtem mindenben,
 Kértem-is hogy nekem tanáts adóm légyen;
 Mit-is tudna másutt tenni egy idegen,
 Isten munkálódik mindenütt mindenben.
 HofZas útam után ez határra juték,
 Még ma estve felé, és egy kúthoz állék,

Hova

Hova vizért jöni feles leányt láték,
Senkit nem esmérvén, ottan így könyörgék:
Istenem hallgasd-meg és miveld ezt nékem,
Ha tetűk, hogy légyen egy bizonyos jelem,
Mellyből én a' te szent akaratod értsem,
Akaratod értvén, azt-is tselekedgyem.

Légyen az a' leány *Isáknak* jegyese,
Kitől innom kérvén, örömeft mivelje,
Sőt tevéimnek-is vizet addig merje,
Míg azokat-is épen meg-elégítse.

Azonban a' mikor én így gondolkoznám,
Érkezek *Rebeka* lányod közel hozzám;
Szólék, 's befédemmel hozzá botsátkozám,
Kérem, engedné-meg, hogy vedréből innám.

Felel befédemre igen betsülettel,
A' vedrét meg-hajtya hogy igyam mennyi kell,
Önként a' nagy válút-is meg-tölti vizzel,
Hogy a' szolgák mennyenek rá a' tevékkel.

Bath. Ugy vólt-é ez édes leányom *Rebeka*?
Reb. Ugy vólt édes atyám mind valamint mondgya,
Sőt annakfelette mind elő mondotta,
Ki familiája vagyok, 's ki leánya.

Eli. Ugy vagyon, azt mondá *Bathuel* leánya,
Az *Abrahám* öttse *Náchor* unokája,
Nagy emberségéért úgy lön ajándéka,
Mellyet szemérmesen tölem el-fogada.

Hogy pedig nékem Isten ez jelt mutatta,
Az én lelkem elég bizonyosságul tarttya,
Hogy csak ez személy az *Isák* házas-társa,
Mint ha színtén Isten égből mondta volna.

Bath. Tsuda dolgok ezek 's elmém felett vanriák,
Eli. Iftent híván azért segítségül, annak
Engednetek szükség mit jelek mutattak.

Igy ért-

Igy értvén a' dolgot, egygyezzen tanátstok,
Nem-is illik ebben hogy ellent tartsatok;
Sőt Isten ujsa ez, jól meg-gondoljátok,
Engemet áldással vizsgáljátok.

Hogyha pedig ugyan nints kedvetek reá,
Illik tudnom azt-is, nem tehetek róla,
Légyen mindenekben az Ur akarattya,
Ki meg-tanít, mit kell mivelnem továbbra.

Láb. Édes Atyám, nem lehet itt tétováznunk,
Mikor illy jeleket adott Isten látnunk.

Mok. Akarmiben-is mi az Iftentől várunk,
Mit Isten így akar, arra áment mondgyunk.

Nékem ugyan minthogy illy kedves leányom,
Hogy nehéz nem volna azt nem tagadhatom,
Illy mekké országra tölem botsátanom;
Mert soha ő színet, úgy hiszem, nem látom.

Bath. Így lévén a' dolog én-is meg-nyugozom,
Leányomat az *Isáktól* meg nem vonzom;
Sőt Istennek tsuda munkájának tartom;
Örök feleségül nékie ajánlom.

Eli. Isten vitte végben bennetek ezeket;
Nagyobb bizonyosságra pedig tetűesteket
Illik kéz bé-adással petsételnetek,
Attya, Anya, Bátyya; mert ő függ tőletek.

Bath. Fogjad a' kezemet. (*Mok.*) Kezet adok én-is.

Láb. Erre jelül adom az én kezemet-is.

Eli. Ezt kell tselekedni már a' Leánynak-is;
Ő a' kívánt személy, kezét adgyon ő-is.

Bath. Igen-is, ez rendi édes atyámfia;
Mert az attya lányát ha erővel adgya,
Akkor ugyan hallgat, 's oztán ki-fokazttya:
Az illy házasságnak ritkán van jó dolga.

Rebeka! Dolgodat hadgyad mindjárt félbe,
Jöjj-ki egy kevéssé ide mi közinkbe.

D

Reb. Itt

Reb. Itt vagyok, parátsolj, kéz vagyok mindenre,
A' mire érkezik eröm tehetsége.

Bath. Tudod, ez jó Szolga hozzánk mi végre jött?
Tudnillik, te közted és az *Isák* között,
A' ki *Abrahámmak* egy örökösse lött,
Házafságot köfsön, mert Istentől jelt vött.
Mondd-meg azért lyányom, fenki nem erőltet,
Mire birta Isten ezaránt *Éivedet*;

Reb. Azért *Éolítottunk* előnkbe tégedet,
Hogy értsük magadtól magad tetkésedet.
Szüléim tetkése, tetkése mindenben:
Jómat kívántatok, úgy láttam, eddiglen:
Most-is valamire vezérel az Isten,
Akaratokat tézem mindenekben.

Bath. Szerettyük *Isákot* a' mi részünkről mi;
De magad *Éámára* néked kell *Éeretni*:
Házunknál bizony meg nem untunk tartani;
Mint imént-is mondám, nem erőltet fenki.
Hogy reánk *halasztá*, azzal-is nem vétefé;
Mert így meg-jelented, hogy *betsülé* és *Éereté*,
Istentől-is áldást reád úgy reménllheté,
Lelkednek-is tsendességet így *Éerezheté*.

Reb. Látom, Isten dolga, én-is meg-egyezek,
Kéz bé-adásommal meg-is *petsételek*;
Ez egy ugyan nehéz, meg-válnom töletek;
Illik, hogy kedveljem, a' mit ti *Éerettek*.

Bath. Ugy tselekfézel, a' mint jó leányhoz illik:
Látod *Eliézer*, mindnyájunknak tetkék,
Isten így akarta, ez *Isáknak* birik,
El-viheted veled, ebben kedved telik.

Elié. Tsuda körülöttem az Istennek dolga,
A' ki *Éándékomat* igyen meg-áldotta,
Mit kerestem, kevés munkámra meg-adta,
Buzgó könyörgésnek ilyen az ő házna.

Nints

Nints már egyéb hátra, fogd ez ajándékot
Ezt a' köves mentét, 's e' gyöngyös palástot,
E' gyűrűt ujjodban; de az arany lánczot
Vesd nyakadba, oztán az otthon valókot.

Leány bátyya *Lábán*, 's édes Anyja *Moka*,
E' fü *Éerféamokat*, melly nálunk-is ritka,
És e' *portékákat*, melly mindenik drága,
Jó emlékezetre rakjátok ládákra.

Már ha tetkék *Uram Bathuel*, ehetünk,
Kivánt házafságra mikor meg-egyeztünk:
Illik mind két rézről e' jónak örülnünk,
És azután töled végső bútsút vennünk.

Bath. Régen kézen minden. Hozzák-el az étket:
Inasok láfsátok-meg a' pohár-Éeket,
Mind ó bort, mind újjat hozzatok eleget;
Mihelyt mondom, töltsétek-meg a' tséÉeket.

Eliézer, Urad képében ülj ide;
Rebeka leányom pediglen melléje:
Te-is Anyyok ülj mellém ide e' Éekre;
Lábán, te a' többic rend *Éerint* ültésd-le.

Gondot vífelek én ez első *áÉtalra*,
Te-is *Lábán* fiam többinek légy Gazda:
Mutafson jó kedvet minden én házamba,
Mellyet a' jó Isten örömmel látott ma.

TIZEDIK BESZÉLGETÉS. *ÁÉtalnál.*

Eliézer, Bathuel, Lábán, Moka, Duma, Dirsa Lábán inafsa.

Elié. A' Kivel mit akar Isten, el-kéÉíti,
Hogy nints gondvífelés ne mondgya azt fenki;
Rebeka példája *Éómat* erösíti,
Kinek már két Házra hatnak-ki virtusi.

Az egyik ez a' Ház, *Éületésed* helye,
Mellynek örömdön vagyon most öröme:
Máfik az én *Uram Háza* és *Tseléde*,
Mellynek most ide van minden e'Ée kedve.

D2

Ezt nyeréd magadnak jó természetteddel,
Termézet segítő jó neveléseddel,
Mind kegyességeddel, mind emberségeddel,
Magad kedveltető több ékességiddel.

Bóldog itt az Atya, bóldog a' Leánya!
Bóldog vagy Istentől, jó nevelő Anya!
Bóldog vagy jó Bátyya 's minden attyafia!
Bóldog Ábrahámnak és Isáknak háza!

Bath. A' mit reánk ruházÉ talám az igen fok,
Ennyi dítséretre nints nálunk elég ok:
Tsak emberek vagyunk, még pedig korosok,
Nem-is olly tsinosok, nem-is olly okosok.

Elié. Jó *Bathuel*, én nem Éoktam hizelkedni;
Ha nem hízi, próbálja-meg bár akar ki;
Velem, a' mi úgy nints, nehéz el-hitetni,
Feketét fejrnek sem mondattya senki.

De ellenben meg-kell azt-is itt vallanom,
Kiben mit esmérék, el-nem tagadhatom;
Hogy mást-is ferkentsek, a' virtust ki-mondom;
Mind betsület mind Éemérem rendit tudom.

Bath. Ha *Ábrahám* meg-nyughatott hüfégedben,
Meg-nyughatunk mi-is egyenes elmédben:
Nagyobb ez, hogy nagy tsorbával vagyunk ebben,
Már örömünkben hogy nintsen *Isák* jelen.

Elié. Vajha az attyával ő itt jelen vólna,
Nem vólna most méltóbb dolog a' látásra!
Vén attyának dolgát mint követi fia,
Mint függ Éavaitól, mint ágról Éép alma.

De noha ő mostan tölünk távol vagyon,
Szíve kívánsága nem maradott otthon,
Elméje nem hízem hogy itt ne forogjon:
Mi-is hát említsük, neve köztünk folyon.

Bath. Igaz-é az, a' mit mi egyÉzer hallottunk,
És hallásától-is ugyan el-irtóztunk,

Mint

Mint kísértetett-meg ez mi Ös rokonunk
Isákban, mert erről bizonyost nem tudunk.

Tudnillik, hogy fiát vinné áldozatra,
És ott az óltáron vágná darabokra;
Holott ígéretet Istentől vött vala,
Hogy egyedül ez az Ekklésia magva.

Elié. Így vólt, még pedig hanyatlott idejében,
Ábrahám Éaz tizenöt éÉtendejében,
Sárának-is már el-esett vénségében,
Nem vólt más reménség, hanem tsak az egyben.

Gondolhattya ember, melly nagy próba vala,
Egy örökös vala az attya házába,
Ki által világ-is idveségét várta,
Illy véletlenül kell ennek meg-hálnia.

És még a' mi nagyobb, hogy az attya keze,
MÉÉárolná azt-fel, ki egyetlen-egygye,
Illy fiának vére attyára fettsenne;
Illy parantsolattól de ki ne rettenne.

Bath. Vallyon ugyan reá vötte vólté magát?

Elié. Reá bizony. Fia vállán vitte a' fát,
És már az attya-is ki-vonta vólt kardgyát,
Édes gyermekének hogy el-vágja nyakát.

Bath. Mint lön óÉtán a' dolog, és miben múla?

Elié. Fel-vontt fegyvert meg-kapá az Ur Angyala,
És tsak ott nem méÉÉze egy Kosra mutata,
Hogy fia helyén azt vinné áldozatra.

Bath. Reá nem mehettem vólna soha erre.

Elié. Ki hitiben erös nagy annak ereje,
Reménség felett-is vólt jó reménsége,
Hogy mit Isten ígért nem múlik semmibe.

Bath. ÁlmÉlkodom, beÉédedet meg sem unom;
De étlen maradÉ, addig tudakozódom:
Ez matériát hát mostan ebben hagyom.
Egyél, igyál vígan, van kenyérem borom.

D 3

Te-is

Ezt nyeréd magadnak jó természetteddel,
Termézet segítő jó neveléseddel,
Mind kegyességeddel, mind emberségeddel,
Magad kedveltető több ékességiddel.

Bóldog itt az Atya, bóldog a' Leánya!
Bóldog vagy Istentől, jó nevelő Anya!
Bóldog vagy jó Bátyya 's minden attyafia!
Bóldog Ábrahámnak és Isáknak háza!

Bath. A' mit reánk ruházék talám az igen fok,
Ennyi dítséretre nints nálunk elég ok:
Tsak emberek vagyunk, még pedig korosok,
Nem-is olly tsínosok, nem-is olly okosok.

Elié. Jó *Bathuel*, én nem szoktam hizelkedni;
Ha nem hízi, próbálja-meg bár akar ki;
Velem, a' mi úgy nints, nehéz el-hitetni,
Feketét fejrnek sem mondattya fenki.

De ellenben meg-kell azt-is itt vallanom,
Kiben mit esmérek, el-nem tagadhatom;
Hogy mást-is serkentsek, a' virtust ki-mondom;
Mind betsület mind szemérem rendit tudom.

Bath. Ha Ábrahám meg-nyughatott hüfégedben,
Meg-nyughatunk mi-is egyenes elmédben:
Nagyobb ez, hogy nagy tsorbával vagyunk ebben,
Már örömünkben hogy nintsen Isák jelen.

Elié. Vajha az attyával ő itt jelen vólna,
Nem vólna most méltóbb dolog a' látásra!
Vén attyának dolgát mint követi fia,
Mint függ szavaitól, mint ágról lép alma.

De noha ő mostan tőlünk távol vagyon,
Szíve kívánsága nem maradott otthon,
Elméje nem hízem hogy itt ne forogjon:
Mi-is hát említük, neve köztünk folyon.

Bath. Igaz-é az, a' mit mi egyser hallottunk,
És hallásától-is ugyan el-irtóztunk,

Mint

Mint kísértetett-meg ez mi Ős rokonunk
Isákban, mert erről bizonyost nem tudunk.

Tudnillik, hogy fiát vinné áldozatra,
És ott az óltáron vágná darabokra;
Holott ígéretet Istentől vött vala,
Hogy egyedül ez az Ekklésia magva.

Elié. Így vólt, még pedig hanyatlott idejében,
Ábrahám ház tizenöt éztendejében,
Sárának-is már el-esett vénségében,
Nem vólt más reménség, hanem tsak az egyben.

Gondolhattya ember, melly nagy próba vala,
Egy örökös vala az attya házába,
Ki által világ-is idvefségét várta,
Illy véletlenül kell ennek meg-hálnia.

És még a' mi nagyobb, hogy az attya keze,
Mézárolná azt-fel, ki egyetlen-egygye,
Illy fiának vére attyára fetssenne;
Illy parantsolattól de ki ne rettenne.

Bath. Vallyon ugyan reá vötte vólté magát?

Elié. Reá bizony. Fia vállán vitte a' fát,
És már az attya-is ki-vonta vólt kardgyát,
Édes gyermekének hogy el-vágja nyakát.

Bath. Mint lön oztán a' dolog, és miben múla?

Elié. Fel-vontt fegyvert meg-kapá az Ur Angyala,
És tsak ott nem mézle egy Kosra mutata,
Hogy fia helyén azt vinné áldozatra.

Bath. Reá nem mehettem vólna soha erre.

Elié. Ki hitiben erős nagy annak ereje,
Reménség felett-is vólt jó reménsége,
Hogy mit Isten ígért nem múlik semmibe.

Bath. Almélkodom, bezededet meg sem unom;
De étlen maradék, addig tudakozódom:
Ez matériát hát mostan ebben hagyom.
Egyél, igyál vígan, van kenyérem borom.

D 3

Te-is

Te-is fiam *Lábán* kínáld vendégedet,
 Talám nem *Éretik*, tsak nezik az étket,
 Folytassad íziben a' teli tséféket,
 Vidámítsd-meg borral, el-fáratott testeket.

Láb. Azon vagyok Atyám, nem *Éünöm* kínálni.
 Egyetek, nem illik most *Émérmeskedni*,
Dum. Soha nem *Éretem* hasamat meg-tsalni,
 Torkom aránt sem *Éoktam* *Éégyent* vallani.

Elié. Haj haj *Duma*, tsak ki-tör ám te belölled!
 A' hordó akkor kong, ha meg-félegited;
Duma *Éája* pedig, ha meg-elégited.
 Engedd-meg jó Uram, ha meg-bánt-is téged.

Bath. Isten óltalmazzon hogy ötöt vádoljam,
 'S tiszteséges tréfát a'ztalomnál tiltsam.
 Semmit ne bánkodgyál esmérkedgyél fiam:
 Te-is *Eliézer* végy jó kedvet nálam.
 E' *Éép* falattal öröme'st gazdálkodom:
 Nem-is akaré enni, okát nem tudhatom,
 Vékony a' vatsora, nints semmi újságom;
 Pótoljuk itallal, jó ízü a' borom.

Elié. Söt inkább a'ztalod, azt bánom, költséges,
 Fele-is lött volna *Éintén* elégséges;
 Nem akarnék lenni senkinek-is terhes,
 Uti ember vagyok, elég nékem keves.

Bath. Gonof akaródra 's a' rof feleségre
 Nehéz, ha költeni kell akar mellyikre:
 Barátunkra pedig, 's jó a'z *Ézony*-emberre
 Ha költünk, azt teszük magunk *erfényébe*.

Mok. Rof dolgot akarván Uram említeni
 Arra feleséget mért kell elő hozni?
 Vallyon egyébben rof nem lehet-é semmi,
 Tsak a'z *Ézonyi* nemből kell-é annak lenni?

Bath. Meg-botsá's feleség, rof a'z *Ézonyról* *Éólok*;
 Ha jó vagy, magadra ne vedd a' mit mondok;

Ha pe-

Ha pedig gyanús vagy magadhoz-is annyok,
 Arról nem tehetek, te benned van az ok.

Mok. Magam jónak tartom, más-is reá hadgya,
 Álljon *Éembe* velem a' ki ezt tagadgya.

Bath. Én lehetnék e' dolognak bizonyása,
 Én laktam közelebb a' te *Éomfé*dodba.

Mok. De hadgy békét Uram, hadd *Éóljak* már én-is,
 Vólna kérdöm *Eliézertől* nékem-is.

Bath. Nem bánom feleség, *Éer* jut már néked is,
 Nem tiltottam, módod vólt benne eddig-is.

Mok. Hallánk bövön eddig mind az *Ábrahámról*,
 Mind pedig az ö egy örökös fiáról;
 Senki sem kérde semmit-is a' *Sáráról*,
 Arról az Istenhez *Éokott* jó Anyáról.

Elié. *Sára* jól van, mert néki nem fáj semmiye,
 Tsendesen nyugofzik, majd négy *Éktendeje*,
 Sem baja, sem búja, sem keferüsége,
 Ez dologban sintsen néki semmi híre.

Mok. Meg-hólt tehát; mert ugyan tsudáalom vala,
 Hogy semmi neve nints gyermeke dolgába.

Elié. Meg-is tetzik Uram házában a' tсорba,
 Miólta el hagyta ö édes *Sárája*.

Bath. Nints itt maradandó városa senkinek;
 Költözni kell, elébb vagy hátrább mindennek.
 Nem adhatni árrát a' jó feleségnek,
 Nem-is betsülheti kárát senki ennek.
 De el-hült az étek, mi addig be*Ééllünk*,
 Sem gazda, sem vendég semmiben nem *Ézünk*:
 Hozzanak más fogást, mert el-is *Éésödünk*;
 Igyunk-is azonban, hijába ne *Éüljünk*.

Elié. Én, hogy nem kell ennem magamat tsak mentem;
 De nem igen *Éakad* ki a' tálból kezem;
 Még-is Uram mind egyre tsak *Éógaték* engem:
 Tiz ember *Éézét* magam el-nem *Éölthetem*.

Bath. A'

Bath. A' más asztalánál tiszteünk Éót fogadni,
Otthon illik az embernek parantsolni.
Eli. Isten ójjon, nem-is kell Éómat úgy venni;
Söt már ismét én-is kezdek tudakozni:
A' *Tharé* és *Náchor* vallyon még élnek-é?
Tsuda egyiket-is nem hozzátok elé.
Bath. Ö bujdosásokat Isten meg-eléglé,
Meg-hóltak, jár immár öt éztendő felé.
Ezeknél pediglen sokszorta vénebbek,
Sem, *Arphaxád*, *Sála* és az *Héber* élnek.
Eli. Mit hállok? rettentő, hogy ha ezek élnek;
Talám soha meg sem halhatnak már ezek.
Bath. Élnek bizony, 's bár még tovább-is éljenek;
Mert a' mi földünkben csak ezek a' könyvek:
Ezek bizonyági az ígéreteknek,
Mellyeket Isten tött hozzára nékiek.
Elié. Örülöm élteket, de vallyon hol laknak?
Bath. Ez mi országunknak ÉomÉédgyában vannak;
Ha hallottad hírét nagy *Arménianak*,
Ott Éülettek, tarttyák most-is hazájoknak.
Elié. Az *Uram Ábrahám* mint fog örülnie,
Ha néki meg-mondom, előttem a' képe,
Hogy e' régi Atyák élnek egy seregbe,
És mindenik *Isák* házasságát érte.
Bath. De *Lábán* mit tsinál? nem-is hallgat ide.
Láb. Az én *Dirsám* 's *Duma* vannak nagy beÉédbe;
Métó meg-hallgatni, mert mind a' kettőbe
Nagy az elme, vannak nagy vetekedésbe.
Dirf. Én hogy ne buzognék? mert Éánom *Rebekát*,
Ennek a' nagy Háznak ifjú gazdaÉzonyát,
Ki nyújtotta nékem sok kenyerét 's borát,
Sokszor fordítta-el testemről a' pálczát.
Ezeknek itt fenki nem tudgya hazáját,
El-vízik, de félek fújjuk a' tarlóját;

Ha ked-

Ha kedvetlen vagyok, nem kell tsudálni hát,
Nem tudom mikor talállok illy Patronát.
Ott ha a' férfiak roÉ feleség tartók,
És a' mint itt Éokás, étkek sem olyanok,
El-betegesítik a' Éokatlan dolgok;
Azt mondgyák, ház helyén vannak ott sátorok.
Dum. Nálunk az emberek nem egy elméjüek;
Némelleyek a' házasságban hóltig hivek,
Együtt jól kezdik, és együtt jól vénülnek,
UtÉát-is el-töltik Éép sereg gyermekek.
De vannak ollyak-is kik ezt nem mivelik;
Feleséget véÉnek, tserélten tserélik,
Füzfa hitnek tarttyák, mellyel öÉve kötik,
Hitről hitre menni lelkek nem irtózik.
Némelleyek feleségeket haza vízik,
Öt hat éztendeig otthon el-vifelik;
De az ördög köztök addig mesterkedik,
Szebbet látván, azt meg-unnyák 's tölök vetik.
Söt némelleyek jóÉágot adnak melléje,
Tsak más ö magához melölle el-vegye;
Mint ha tsak paj-társa volna felesége,
Sok kötelességét nem betsüllli többre.
Vannak még házások, kik ha távol vannak,
Tsak el-nem véÉnek úgy utánna egymásnak;
De mihelyt öÉtán egymással Éembe jutnak,
Kezdett kivánságok únalomra válnak.
Az én *Uram Háza* pediglen nem illyen,
Meg-kell fenekleni ott hüfégnék mélyen,
Külön természetü többtől mindenben,
Külső belső dolog vagyon mind jó rendben.
Bath. Jól beÉélnek ök-is, legyünk vígan mi-is:
Ez meleg étkekből *EliÉzer* végy-is;
Én vén ember vagyok, példát adok még-is:
Most eredett néki a' Éegény *Duma*-is.

E

Elié.

Eli. *Bathuel*, ez útbán én úgy el-törödtem,
Magamon eddig-is hogy csak erőt vöttem,
Tisztességes aztalodnak meg-feleltem;
Már alvásra vagyon minden ezem kedvem.

Bath. Nem erőltethetek, ám légyen, keljünk-fel:
Adunk hálát Isten, mert jókat vöttünk-el!
Lábán, *Eliézert* ágyához kísérd-el,
Jól alügyék minden, 's reggel jól keljen-fel.

Dum. Héj! hogy nem lehettem én *Eliézer* ma,
Bizony aztalt még most nem bontottam volna,
Egy kerülő pohárt el-közöntem volna,
Hólnapig idő lött volna az alvásra.

Dirf. Ne búfúlj, mennyünk-ki, vagyon gondunk arra,
Magunk lézünk, lézen borunk a' pajtaba,
A' tevék számára ismét lézen árpa,
Ihatol 's alhatol a' két oldaladra.

TIZENEGYEDIK BESZÉLGETÉS.

Eliézer, Duma.

Elié. A' jó szolga tisztí, nem csak hogy el-kezdgye,
Hanem Ura dolgát jól-is véghez vigye;
Addig ne igen lásson álmod a' léme,
Míg fel-tött dolgának nem szakadhat vége.
Én tegnap érkeztem, célomat el-értem,
Kevés volt itt munkám, segített Istenem;
De gondaim között ugyan csak törödtem,
Vatsorán-is bészületnek meg-feleltem.
Azt nem tagadhatom, bizony meg-faradtam;
Még-is ez fél éjjet én ki nem aluttam,
Leg feljebb négy órát ágyamban nyugodtam;
Fel-kelek, a' tseléd mit tsinál, hadd lássam.
Mert már hogy az Isten útam meg-áldotta,
Nékem az csak tisztém, gondolkozzam haza:
Uram se búfúljon, magam-is célomra,
Szolgai hűféggel jussak Kanaanba.

De

De mi dolog? fohól egy szolgát sem látok;
Aluznak ök, ha én alunni nem tudok,
Háználtak nekik az estvéli jó borok;
Fel-keresném, de a' setétben nem látok.

Majd a' pajták felé én el-vakoskodom;
Nintsen fenki, hogy leheszen tudakoznom,
Az ajtóra tartok, majd fel-kolompozom,
Mind addig zörgetek, míg zavokat hallom:
Kelj-fel *Duma*, kelj-fel, itt már nem lakhatni,
Fél estendeig sem fognál te bútsúzni;
A' tevékhez idején kellene látni,
Mert én itt nem késem, vízke kell sietni.

Dum. Meg-lez Uram meg-lez, mindjárt azon lézek,
Hogy fel-keljenek a' meg-faratt tselédek,
Elié. Én bé-mégyek; de ti addig nyergeljetek,
Hogy mihelyt kívánom kézen lehessetek.

Dum. Nyughatatlan ember hogy nem tud alunni,
Jó ágyat vetének, de a' gond fel-tsípi:
Be nagy gorombaság jó háztól sietni:
Tegnapi bélesnek még számban az ízi.

Szolga vagyok, én egyebet nem tehetek,
Vonnyuk-fel magunkat, készülünk legények,
Nem sokáig lön jó lakásban rézetek;
Ki-pótolok mindent ha haza mehetek.

TIZENKETTÖDIK BESZÉLGETÉS.

Bathuel, Eliézer, Moka, Lábán, Rebeka.

Bath. HOGY van *Eliézer*, hogy illy reggel költél?
Álmosságod miá az estve sem évél,
Testednek nyugovást most-is nem engedél,
Talán rosz ágyad volt a' mellyben feküttél.

Elié. Nem volt az én ágyamnak semmi hibája;
De nem adnak nálunk semmit az álomra:
Uram engem töle bészáta dologra,
Azt már el-végeztem, tudom mint vár haza.

Sók ideje-is, hogy el-hagytam Gazdámat;
Már pedig elérvén ez helyben czéomat,
Hogy ragadgyak itt meg? meg-tsalnám Uramat,
Ki sokat számlálta eddig napjaimat.

Bath. Hát ugyan mit akar? látom hogy nyergelnek,
Elié. Indúlni akarok áldással töletek,
Hogy azon áldással jó Uramhoz térjek,
Kit-is kívánatos örömmel bé-töltsek.

Mok. Azt tudálom Uram hogy meg-is gondolod!
Még nálunk mulathat, nints olly szorgos dolgod.

Elié. Jó asszonyom, inkább tudálom hogy mondd,
Melly nagy hitet adtam Uramnak, ha tudod.

Mok. Maradgy-meg jó Uram e' jó állásodon;
Szájunk, szívünk egygyez meg-marasztásodon.

Bath. Maradgy-meg, mert eleget lehet még otthon;
Illy hamar meg-untál, nem tudom mi okon.

Elié. Ne tartóztass, ha betsületed szereted;
Mert Uram javára hogy ha vigyáz lelked,
Ez fietésemet nekem nem ellenzed,
Sőt áldást kívánván magad fietteted.

Mok. Immár csak tíz napi mulatást kívánok
Édes leányomnak, addig maradgyatok,
Azzal otthon sem lesz semmi akadálytok,
Az nem sokat tézen, oltán induljatok.

Elié. Isten áldásával nem élhetek vissza;
Hogy most házasságra közzénk birt *Rebeka*,
Nem emberi munka úgy, mint Isten dolga,
Nem jó már e' dolgot késleltetni soha.

Bath. Szóljunk a' Leánnyal, lássuk akarattját:
Noha fiam *Lában* szóltsad *Rebekát*,
Én *Abrahámnak*-is kerülném a' búját,
A' Leányomnak-is nem kívánnám kárát.

Elié. E' szeretetedért áldgyon-meg az Isten,
Hogy nagy kéresemre hajlass ilyen képen:

Meg-

Meg-botsáfs, nem vágyok olyan embertelen:
De bizony e' dolog nem lehet másképen.

Láb. Jelen van *Rebeka*. (*Bath*) Leányom tudod-e,
Tegnap *Eliézer* kezedet bé-vévé,
Uranak *Isáknak* azzal jegyesévé
Köteleze; már el-indúl. Te el-mégy-e?

Reb. Tudom édes Atyám, és forog elmémben;
De most-is tetéztek legyen mindenekben:
Ha nem lézen azért ti kedvetek ellen,
El-megyek, az Urtól vagyon, látom, minden.

Bath. No hát feleségem kézsiték útra;
Én nem tartóztatom; bizom a' nagy Urra;
Ne legyen egyedül férfi társaságba,
Mennyen-el *Débora* véle a' Dajkája.

Láb. Készüljenek hát a' szolgáló leányi,
Néik-is Kánaánba bé-kell kísérni:
Azon már túl vagyunk, hijába itt firmi:
Mi rendünkhöz nem fér csak magát botsátni.

Bath. Az úton enni kell, rakjatok eleget;
Föttet nem vihetni, kézsiték sültet,
Kövér pulykát, lúdat, füstöltt persenyéket,
Jó borral töltsek-meg a' boros tömlöket.
Tegyetek fákokba igen jó fajtokat,
Mind vajas mind pedig mézes pogácsákat;
E' puftán nem terítik-meg asztalokat;
A' tevék el-birják az úti kóstokat.
Ne késsünk pedig, későn nem jó indulni,
Az asszonyok szöktak sokára készülni,
Mikor ők így útra szöktak kácsolódni,
El-únnya az ember őket elő várni.
Csak míg kontyolódnak, 's magokat illetik,
Idestova kapnak, az idő el-telik.

Láb. *Eliézer* künn nehezen várakozik:
De csak így Húgom-is ki nem ugordhatik.

E ;

Bath. Én

Bath. Én soha nem láttam e' Szolgának mását,
A' ki így fajnálja múlt Ura dolgát,
Illyen fáradtan-is meg-fakasztta álmát;
Bezzeg igaznak nem tartta Szolgálatyát.

Bánom, felöle hogy csak gyanakodtam-is;
Kiben mi van, nem tudja ember soha-is;
De az idegentől jobb tartani még-is,
Mint sem hamar hinni, mert e' világ hamis.

Elié. Kézen vagyunk már, mit tudunk tenni többet:
Rebeka-is Szüléinek tött eleget,
Gyermeki indulat másképen sem lehet;
Én Szolga sietek, ki okoz engemet?

Akar mit Szóljak, már tiszttem hogy bútsúzzam,
Minden jegy ruháit emberül el-raktam:
Tsak e' volna vége, akar mint halaféleam;
Minden betsületnek, úgy tudom helyt adtam.

De jegy ruhájánál nagyobb jegy ruhája,
Kegyess, istenfélő és szemérmes volta,
Mindenhez jó maga alkalmaztatása,
Serény, ekes, tsinos jó gazdasszonyysága.

Azért én Uramnak igaz vére tagja,
Bathuel, az én Szóm utolsó hozzád ma:
Az Isten Házaat eddig meg-áldotta;
Ennek utánna-is el ne hadgyon soha.

Ezen háznak betsületes Gazdasszonya,
És *Lábán* ezeknek egy örökös fia,
Ti nagy emberségtek engem bé-fogada,
És mind eddig igen betsülettel láta.

Istennek áldása maradgyon e' Házon,
Jóknak kút-fejéből jókat rá áraszon;
Kit most töle botsát, kérjük Istent azon,
Felöle mindenkor kedves hírt hallhasson.

Reb. Édes Atyám *Bathuel*, 's édes Szülő Anyám,
És kedvemet kereső Szerelmes jó Bátyám,

Titeket

Titeket immár rendre meg-tsókolgata Szám,
Sok könyvekkel ázott-meg ma értetek orcám:

Isten már közületek engemet el-vizen,
Én gondomat viseli ott-is azon Isten;
Éljetek Szerentsesen és jó egészségben;
Ha ebbe nem, lássalak az örök életben!

Ti jó nevelétekért, jó dajkaságtokért,
És én miattam való sok fáradságtokért,
Álom fakasztásával rám vigyázástokért,
A' minden jóknak Atya adgyon érettem bért!

Bath. Mi vérünk, mi leányunk, és hűgünk *Rebeka*,
Légyen a' te fejedén Istennek áldása,
Ezerfer ezeriglen légy el-Szaporodva,
Ellenféged kapuját te magod el-birja!

Mok. Ezerferzte ezerig Szaporitson Isten!
Én tudom, hogy nem látalak soha ez életben.

Láb. Jó Hűgom Szaporodgyál ezer 's ezeriglen!
Mint el-fogódeák a' Szóm! Élj jó egészségben!

Reb. Édes Atyám házaat nagy 's kitsiny tselédi,
Isten légyen veletek jómna Szeretöi;
Ha valamit vétettem, meg-botsáffon kiki!
Ez kapun már végképen botsátatok ma ki.

Elié. No már tevémre ülök, hogy rendelést tégyek;
Több tevékkel legények noza fiesfetek,
Sirásra mit bámúltok? Így kell lenni ennek,
Öröme válnak ezek a' keserves könyvek.

Eme' Szerzamos tevét te *Duma* vidd elé,
Az ajtó előtt való fel-hágó kö mellé,
Az *Rebekáé* lézen az új Asszonyunké.
Jól vagyon már, fel-üle, takargassátok-bé.

Dajkájának-is segélj, hadd üljön-fel ö-is:
Helyheztesd-el rendesen a' leányokat-is,
Helyben ültek ök többet, meg-kell Szokni ezt-is;
Te tisztet lez ez, legény, az egész úton-is.

inúha-

Indúljatok utánam már igen rendesen:
Ez Háznál-is meg-marad, velünk-is jár Isten.
Bath. Mennyetek-el békével és jó Szerentsésen!
Ábrahámhoz, Isákhoz közönetem mennyen!

TIZENHARMADIK BESZÉLGETÉS.

Isák, Ábrahám.

Isák. **A'** Régi Embereknél helyes ama' mondás:
Tsak nagy dolog volt ám a' hozzás várakozás.
Nem volt nékem nehezebb soha egy utazás,
Mint az *Eliézeré*, mázkálás nem járás.

Ugy tetzik már az ólta el-tölt egy estendő,
Ollyan hozzásnak tetzik énnékem ez idő,
Ugyan élednék véle, ha hallanám, hogy jö:
Soha nem volt látása előttem illy kellő.

Ábr. Meg-jö édes fiam, én jó hitben vagyok;
Még eddig nem kéfett, mert dolgai nagyok:
Más országban sokszor a' dolgok foglyosok:
Ö-is elmés ember, mások-is okosok.

Isák. Én mind úgy gondolkozom, hogy lött akadályá:
Mekke út ez, ki tudgya mi eshetett rajta!

A' puftán a' tsavargók ha hánták prédára,
Vagy pediglen vihették magát-is rabságra.

Ábr. Nem gyözök dolgodon fiam tsudálkozni,
Hogy elmédben így kezdettél tsüggedezni,
Ki tölem tanúltál az Istenben bizni,
Ö gondvifelését mindenekről hinni.

Ö, ki meg-Éámlálta hajunknak-is Éámát,
Ö, ki igazgattya mindnyájunknak útát;
Ö kezdette az emberek házafságát,
Mint *Vöfély Ádámnak* úgy vitte az Évát.

Illik azért néked ez Istenben biznod,
És jó akarattyát tsendes Éível várnod;
Ki tudgya talám tsak még ma-is meg-látod,
Kit Isten mutatott, a' ki légyen társod.

Isák.

Isák. Édes Atyám, tudom, hogy mind úgy vagyok a'
A' mint lelked hízi és nyelved taníttya;
De nagy kívánságom nem nyugzik azólta,
Miólta, miért ment, a' lelkem meg-tudta.
Mert a' házafságra intő jó tanátsot
Hogy elmémre adtad, Szerzettél nagy gondot,
Mind elmémnek tsuda nyughatatlanságot,
Véremben-is gerjedező kívánságot.

Ábr. Húsból vérből való vagy te-is jó fiam:
De mekke nem halad, mert jelentést láttam;
Mászor effélére Éámot sem tartottam;
De most hízem, meg-lez, a' miket kívántam.
Tsendesedgyél azért és bizzad Istenre,
Fordulj ottan-ottan buzgó könyörgésre;
Had verés, Házafság egyedül van töle,
Nagy Isteni munka tetzik-ki ezekbe.

Isák. Édes Atyám tetsék, ki-mégyek mezőre
Az én elmélkedő 's könyörgő helyemre,
Foglalom kevéssé magam könyörgésbe;
De nem késem, mindjárt meg-jövök elődbe.

Ábr. Járj békével fiam, én itt benn maradok,
Eliézer felöl talám új hírt hallok,
Vagy hogy ugyan kívánt vendégeket látok;
Mert úgy tetzik nékem, hogy örömet várok.

TIZENNEGYEDIK BESZÉLGETÉS.

Isák.

A' Bölts fiú örvendezteti az attyát,
De a' bölts atya-is építi a' fiát:
Valamikor hallom édes atyám Éavát
Tanúlok mindenkor töle, 's vezem háznát.

Nem-is lehet, hogy ne tanuljanak töle:
Néki mennyi Éava, annyi böltsesége;
Akar vatsorál ö, akar ül ebédre,
Még a' tréfája-is néki merö leczke.

F

Istenem! tsak most-is melly Lépen taníta,
Tsüggedezésemben mint meg-vigasztala,
Öreg ember lévén, ébredte, újjíta,
Bezdédére bizony vagyok én tsak néma.

Isten áldotta-meg, könnyü az elméje;
Mennyit fárad, jár, kél, nem nehéz a' teste;
Egyzer mászor mennyin költenek ellene,
Annyi orvoslója, mennyi ellensége.

Tsak *Eliézer* érkeznek, mit tsinálna;
Mert már el-hitte azt, hogy nem jár hijába:
Lelkében örülne, testében tombolna,
Mint jó és mivel jár, bizony alig várja.

Énnékem-is pedig mostan én Istenem,
Mint mászor-is, tsak te benned reménségem:
Kezem, lelkem azért hozzád fel-emelem,
Hamar valósággal vigasztalj-meg engem

Bizom ugyan én az el-küldött Szolgához,
A' ki régen szokott az ő jó Urához,
Egész tehetséggel nekünk örömet hoz,
Mert egyenes ember, elméje nem haboz.

De noha erős vas-matska a' reménség,
De a' jelen-létel mind nagyobb tsendesség:
Ő jó hűségében alig lehet kétség;
A' kit kér pediglen, hozzánk való vérség.

Mennynék földnek Ura és gondviselője,
Ki vagy mindeneknek kezdete és vége,
Te világod nélkül ember jár fetétbe,
Ha kézen nem tartod, minden tér semmire.

Tanátsa embernek mérő balgatagság,
Minden böltésége tsak azon bolondság,
Nálad van egyedül az erő és jószág,
Tied a' hatalom és minden uraság.

Minden füstbe mégyen, valamihez kezdünk;
Míg hozzád nem futunk, nintsen erőségünk,

Kétség

Kétség minden dolgunk, te vagy reménségünk,
Ha te nem vagy fejünk, nints elevenségünk.

Most-is ez igyemben rád hagytam dolgomat,
Örömmel követem, tsak add tanátsodat,
Egy illendő társsal vigasztald szolgádat,
Kivel kézfithessem számodra magamat.

De kik vallyon a' kiket távol jöni látok?
Kiken az én elmém jár, bizony talám azok;
Mert a' mint fel-vehetem férfiak, 's a' szűnyok,
Uram a' te dolgaid melly tsudák 's titkosok!

TIZENÖTÖDIK BESZÉLGETÉS.

Eliézer, Rebeka, Isák.

Elié. Két hónapja telék-el ma útazásomnak,
Értem már határában *Isák* hazájának:
Ki minket jól hordozott, hálá a' nagy Urnak!
Majd meg-láttuk személyét *Abrahám*'s *Isáknak*.

Reb. *Eliézer* egy embert látok itt nem meztelen,
Gondolkozva sétálgat egyedül mezőbe.

Elié. Nem láthatom hol vagyon, ha Uram tselédgye,
Meg-esmértem távol-is, ha akad szemembe:

Látom már. Szerentsés a' dolgunk *Rebeka*,
A' bizony az *Isák*, az én Uram fia;
El hízem, hogy magát oda-bé meg-unta,
Érkezésem-et-is kívánsággal várja.

Reb. Jaj Istenem! így én nem lehetek szembe,
A' tevéről hadd szálljak gyalog a' földre,
A' boríték fátyolt hoczka dajka ide,
Az én személyemet hadd fedgyem-bé véle.

Elié. Egészséggel én Uram, adgyon Isten sok jót,
A' ki eddig mindenkor és most-is meg-áldott!

Isák. Kivánatos vendég vagy, a' jó Isten hozott,
A' ki bé-teljesíti nekünk a' mit mondott!

De mitsoda fereg ez? esméretlen nékem:
Elié. Békefésséggel jözzé-meg? előre hadd kérdgyem.
 Én Uram békefésséggel 's nyereséggel jöttem,
 A' miért küldettem vólt nyertesén el-értem.
 Ez a' fereg mind tiéd; de közelebb egygyet,
 Életed jó társául hoztam e' lép füzet,
 Bé-töltheti örömmel busongó fivedet,
 Mert erköltsre, formára, én nem hízek fzebbet.
 A' mi nagyobb, te véred *Náchor* unokája;
 Élő atya *Bathuel* jól nevelt leánya,
 Él az édes annya-is és *Lában* a' bátyja;
 E' lép füznek pediglen a' neve *Rebeka*.
 Közönséges tetfzésből néked ajánlották,
 És örök feleségül melléd botsátották,
 Ezerekig terjedni magodat kívánnyák,
 Ellenségid kapuit hogy azok el-birják.
Isák. Örüljek-é, sirjak-é, jó fzerrel nem tudom?
 Isten jó kedvét hozzám fok jelekből látom,
 Mellyért tellyes fivemből én ötet imádom,
 Mert jót gondolt felölem, a' mint tapanfalom.
Náchor házát az Isten érettem meg-áldgya,
 Hogy illy jó akarattyát házunkhoz mutatra,
 Igaz rokonunk nekünk és vérségünk tagja,
 Most annál közelebb jött, tsuda Isten dolga!
 Téged pedig kegyes füz érette betsüllek,
 Hogy értem Atyád házát el hagyta, esmérlek
 Tsontomból való tsontnak, és testemből testnek,
 Nékem adta magadat, én lelkembe véflek.
 Te léf már életemnek egy köteles társa,
 Örömemnek és búmnak egyaránt oztója,
 Te léf az én fmemnek kedves vidámsága,
 Te léf a' *Sára* után lelkem nyugotója.
 Az orczádat édesem mostan azért fedd-fel,
 Hogy fmem vidámítsam kívántt feményeddel,

Ékes

Ékes vagy a' leányi fmemmetességgel,
 Szereteted mutatd már külső belső jellel.
Reb. Uram *Isák* én Uram, fódát meg-fogadom;
 Mert már én tiéd vagyok, tenéked ajánlom
 Egéfen én magamat, és meg-is mutatom,
 Akaratod alatt lef az én akaratom.
Isák. Mind feményed, termeted, mind favaid fépek,
 Szerelmedben merültem, és rajta örvendek;
 De régen vár az Atyám, veled már bé-mégyek,
 Az édes Anyám *Sára* sátorába víflek.
 Azon túl a' rendelés az *Ábrahám* dolga;
 Engedelmes fiának te légy már a' mássa,
 Szeretedit hozzád-is tudom meg-mutattya,
 Söt ugyan meg-érzette, hogy örömet lát ma.

CHORUS.

NAgy vólt *Ábrahám* hiti 's az *Isák* áldása,
 Mindenik esméretes az *Ekklesiába*,
 Magát Isten hozzájok úgy le-botsátotta,
 Mint baráttyához fókta ő kedves baráttya.
 De e' mellett hiteket meg-is próbálgatta,
 Mind jobbra és mind balra őket meg-forgatta,
 Hogy az Isten tüzében hiteknek falakja
 El-vefne, és maradna a' tífza aranya.
 Ada nekik félesen terjett gazdagságot;
 Igért e' mellé pedig ki-terjett orfágot,
 Kanaán egézf földét; de ök e' jófágot
 Tsak temető helyekben birták mint fajátot.
Isák fia *Izrael* míg el-faporodék,
 És az alatt a' dolga fokképen változék,
 Késöre éré azt el oztán a' maradék,
Jofué fegyverével melly nekik adaték.
 E' Méltóságos Háznak Méltóságos Ura,
 Gróf **BETLEN MIKLOS** Erdély *Cancellarius*,
 F 3 Ifjúsá-

Ifjúságotól fogva hitéd volt próbába,
Magához a' jó Isten téged úgy szoktata.

Igéretet tött Isten néked még előre,
Mellyet meg-is jelentett ama' szép sengékbe,
Elmédnek erejébe, gyors itéletibe,
És minden böltsefégnék bé-vehetésibe.

Hazádnak ékessége, Hazádnak nagy díze,
Fiakkal leányokkal Isten ki-terjeszte:
Örömedet élelzi most ennek egyike,
Kit által-adé nagy Háznak, örömről örömré.

A' kegyességnek tudod igéreti vagyon,
Mind jövendőre nézve, mind a' más világon;
Istennél Hazád dolga mind irásban vagyon,
Jót gondolt-el felöle, e' világ bár zúgjon.

Méltóságos Gróf **AZÉNY RÉDEI JULIA**,
Régi Rédei nemzet egyik nemes ága,
Egy elsőben e' világ volt mintegy mostoha,
Hogy sebben emelkednék Méltóságod farva.

Házafság által Isten téve Uri Házba,
És ott szép tsemetékkel gazdagon meg-álda;
Kik közzül nevedék ez az ékes plánta,
Kinek kívántt örömet szived el-érte ma:

Mert Gróf Urfi **TELEKI SÁNDOR** gondolattya
Mind addiglan repdese, mint *Noé* galambja,
Míg vizek tsendesedvén olaj-fádrá állta,
A' honnan egy szép ágat magának szakasztta.

Ez pedig ágyékodnak szerelmes magzattya,
Szemérmes, Istenfélő Kis **AZÉNY JULIA**,
Minden ékességekből *Rebékának* mássa,
És azon áldásoknak, úgy látzik, forsosa.

Nints Attya, nem viheti azt ő a' *Noénak*;
De viheti még élő szerelmes Anyjának,
Isten próbáló tüze finom aranyának,
A' Méltóságos **AZÉNY** árva **VÉR JUDIT**-nak.

Szülei-

Szüleitől el-válik, de bődög bujdosás;
Attya helyén leé Férje, áldás után áldás:
Annya helyet is várja ötet Anya olly más,
Kinek a' mennyi szava, annyi jó tanítás.

Maradgyon jól Házában 's éljen Uri Attya,
Kit Isten szép időkkal és erővel álda,
Földi Felfégek előtt betsületet ada,
Egészséges testében ép elmét-is hagyja!

Éljen az édes szülő 's jól nevelő Annya,
Kit Isten Méltóságra jó kedvéből hozza!
Több szép magzatinak-is, kikkel ékes Háza,
Kivánatos örömet életében lássa!

Ugyan ez **BETLEN** Házban a' kik benn maradnak,
Éljenek, és nőjjenek, kisdedek 's nagyobbak!
Éljenek a' leányok! éljenek a' fiak!
Mészére unokákat utánnok hadgyanak.

Éljenek a' mostani örömnök okai,
Méltóságos **Völegény**, kegyes ezes Urfi!
Kegyes emberségesnek nevét ki viseli
Éljen a' szép **Menyasszony!** 's dologgal adgya-ki.

A' **TELEKI** nagy Háznak még élő **AZÉNYA**,
Ki új Házások párját nagy örömmel várja,
Éljen, éltesse Isten! 's engedgye hogy lássa
Örömet tellyesedni e' szép Házasságba!

Illyen örömök napján örült immár tiznek
Ágyékából szarmazott édes gyermekinek:
Ez vala már csak hátra, alig várta ennek
Napja örömet adgyon testi szemeinek.

Majd mintegy kételkedett hogy ezt-is érhesse;
Ennek pedig oka volt hozzás betegsége,
Ezen kívül számtalan sok kesergetése:
Ugy hitte, hogy míg ez leé, ezek teszik sírbe;

Emberi

Emberi gondolatnál jobb lön az Istené:
A' melly Isten ö tegzét nyilakkal meg-tölté,
Azon irgalmas Atya ezt-is meg-engedé,
Aldását ezeknek-is hogy fejekre tenné.

A' Völegénynek pedig Szerető Vére,
Nagyra fületett és ment tiz Attyafiai,
Méltóságos négy Bátyya és hat jó Nénnyei,
Örömenek egyaránt Éives örülői,

Eljenek, ezerekig el-zaporodgyanak!
Ellenség kapujával hogy ök birhassanak,
Istenben vetett hittel özve fogódgyanak,
Konykoly hintő ördögére igen vigyázzanak!

A' tsumóban kötött nyíl nem törik-el könnyen;
De ha külön próbálsz, fegeten feged menten.
Egygyek vagytok vér szerint, noha tizenegygyen,
Egygyefségre vérség hív: rajta értsen minden.

V É G E.

FINNIS